

Quickscan Natuurwaardenonderzoek Bothorsterweg 1 in Zenderen

In het kader van de Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek
Bothorsterweg 1 in Zenderen

In het kader van de Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: BJZ.NU
Contactpersoon: dhr. W. Bekke

Projectnummer en versie: 509, versie 1.1		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 16 augustus 2014
Ligging projectgebied: Bothorsterweg 1 in Zenderen	Amersfoortcoördinaten: X247.445 Y483.388	

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Het onderzoeksgebied.....	5
2.1 Situering.....	5
2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied.....	5
3 Voorgenomen activiteiten.....	6
3.1 Algemeen.....	6
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten.....	6
3.3 Vaststellen van de invloedssfeer.....	7
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied.....	7
4. Gebiedsbescherming.....	8
4.1 Algemeen.....	8
4.2 Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied.....	8
4.3 Ecologische Hoofdstructuur en zone ondernemen met natuur en water buiten de EHS.....	8
4.4 Slotconclusie.....	9
5. Soortenbescherming; het onderzoek.....	10
5.1 Methode.....	10
5.2 Verwachting.....	11
5.3 Resultaten.....	12
5.4 Toetsingskader.....	14
5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	14
5.6 Historische gegevens.....	18
5.7 Volledigheid van het onderzoek.....	18
6. Conclusies en advies.....	19
Bijlagen:.....	20

Samenvatting

In het kader van de herontwikkeling van perceel aan de Bothorsterweg 1 in Zenderen worden alle gebouwen op het erf gesloopt en nieuwe gebouwen opgericht. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet en wet- en regelgeving met betrekking tot beschermd natuurgebied en de Ecologische Hoofdstructuur.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren in de directe omgeving van het plangebied. Tevens is onderzocht of voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000-gebied en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Het onderzoeksgebied bestaat uit een oud agrarisch erf. Dergelijke erven met een oude boerderij en oude schuren en stallen kunnen onderdak bieden aan beschermde soorten. De gebouwen en de beplanting vormen een broedplaats van verschillende vogelsoorten. Uitgezonderd de Steenuil, zijn dit soorten waarvan uitsluitend de bezette nesten beschermd zijn (en de vogels zelf uiteraard), niet de oude nesten of de nestplaats.

Het erf maakt onderdeel uit van het functionele leefgebied van de Steenuil. De bebouwing wordt door deze soort benut als rust- en nestplaats. Door de voorgenomen activiteit worden de rust- en nestplaatsen verstoord en vernield, maar blijft het foerageergebied behouden. Het verstoren/vernielen van vaste verblijfplaatsen de Steenuil is ontheffingsplichtig in het kader van de Ff-wet. Geadviseerd wordt om minimaal twee maanden voor de sloop van de gebouwen twee steenuilenkasten te plaatsen op het erf. De zomereiken op het erf vormen daarvoor een geschikte locatie. Een steenuilendeskundige kan daarbij adviseren.

Er zijn geen vleermuizen op het erf waargenomen, maar het is niet uitgesloten dat in de bebouwing een zomerverblijfplaats van één of enkele gewone dwergvleermuizen aanwezig is. De gebouwen worden niet geschikt bevonden als verblijfplaats voor andere soorten of als kraamkolonie/winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuizen. Het verstoren/vernielen van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen is ontheffingsplichtig in het kader van de Ff-wet. Geadviseerd wordt om enkele maanden voor het slopen van de gebouwen, minimaal vier geschikte vleermuiskasten op het erf te plaatsen en nieuwe duurzame verblijfplaatsen in de nieuw te bouwen woning te creëren. Vanwege de mogelijke aanwezigheid van een voortplantingslocatie van de steenmarter in de bebouwing, dienen de gebouwen buiten de voortplantingsperiode gesloopt te worden. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

Het onderzoeksgebied ligt niet in- of direct naast een beschermd natuurgebied of de EHS. Aan de zuid- en oostzijde grenst het erf aan de zone 'ondernemen met natuur en water'. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal en heeft daarom geen negatief effect op deze gebieden. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing of natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

1. Inleiding

In het kader van de herontwikkeling van perceel aan de Bothorsterweg 1 in Zenderen worden alle gebouwen op het erf gesloopt en nieuwe gebouwen opgericht. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet en wet- en regelgeving met betrekking tot beschermd natuurgebied en de Ecologische Hoofdstructuur.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren in de directe omgeving van het plangebied. Tevens is onderzocht of voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000-gebied en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie.

2. Het onderzoeksgebied

2.1 Situering

Het plangebied is gelegen aan de Bothorsterweg 1 in Zenderen. Het ligt ca. 1,2 kilometer ten noordoosten van Zenderen in het buitengebied. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied met de gele cirkel weergegeven.

Globale ligging van het onderzoeksgebied in de omgeving. Het onderzoeksgebieden wordt met de gele cirkel aangeduid.

2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied bestaat uit een agrarisch erf en agrarische cultuurgrond. Op het erf staan enkele gebouwen waaronder een woning en vier bijgebouwen. De woning en twee bijgebouwen zijn gedekt met pannen, twee andere bijgebouwen zijn gedekt met golfplaat. Uitgezonderd de beide bijgebouwen die gedekt zijn met golfplaat, beschikt geen van de gebouwen over dak- en wandisolatie.

Rondom de woning staan enkele oude zomereiken en hoogstam fruitbomen.

Het erf grenst aan de zuid-, west- en noordzijde aan agrarische cultuurgrond. Deze grond kent een intensief agrarisch gebruik. Open water ontbreekt in het onderzoeksgebied.

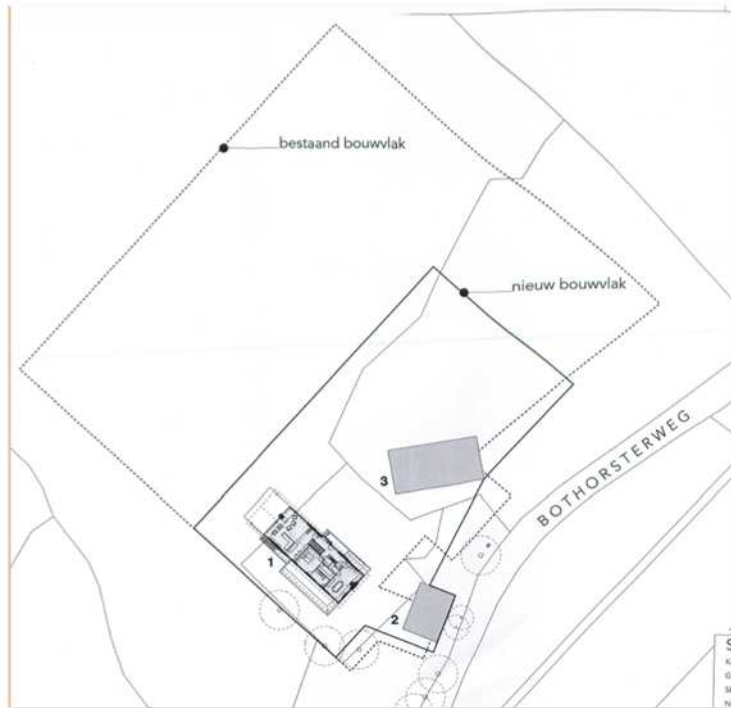

Detailopname van het onderzoeksgebied.

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

Er zijn concrete plannen om alle schuren op het erf te slopen en een nieuwe woning en twee schuren te bouwen op het erf. Het bestaande bouwvlak wordt in een nieuw vast te stellen bestemmingsplan verkleind.

Overzicht van te slopen gebouwen (rood) en te behouden gebouwen (grijs)

De volgende werkzaamheden worden uitgevoerd om tot het wenselijke eindbeeld te komen;

- Slopen bebouwing;
- Bouwrijp maken de bouwplaatsen;
- Bouwen woning en bijgebouwen;

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De voorgenomen activiteit heeft mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en natuurgebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid en trillingen door bouw- en sloopwerkzaamheden;
- Licht, stof en geluid door bouw- en sloopwerkzaamheden.

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soort en;
- Aantasting van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden.

3.3 Vaststellen van de invloedssfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedssfeer. De omvang van de invloedssfeer wordt bepaald door de aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van het negatieve effect verschilt per soorten en soortgroep.

Beoordeling van de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit:

De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit wordt als lokaal beschouwd. Dat wil zeggen dat er geen negatief effect van de bouw en exploitatie merkbaar is buiten het plangebied. Mogelijk zijn tijdens de bouwfase geluid, trilling of stof merkbaar buiten het plangebied. Deze effecten zijn incidenteel en kortdurend en heeft geen negatief effect op beschermde soorten of natuurgebied in de omgeving.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Vanwege de lokale invloedssfeer van de voorgenomen activiteit lokaal, is het onderzoeksgebied gelijk aan het plangebied. De activiteit heeft immers geen negatief effect op soorten en gebieden erbuiten.

4. Gebiedsbescherming

4.1 Algemeen

Ondanks dat de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit beperkt blijft tot het onderzoeksgebied, wordt in dit hoofdstuk kort ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied en de Ecologische Hoofdstructuur.

4.2 Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied

De bescherming van Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied wordt geregeld via de Natuurbeschermingswet. Provincies vormen het bevoegd gezag voor de duurzame veiligstelling van deze gebieden in hun provincie. Voor activiteiten die leiden tot aantasting van de duurzame instandhouding van deze gebieden dient een natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Ligging t.o.v. beschermd natuurgebied

Het onderzoeksgebied ligt niet in- of naast een Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument-gebied (*bron: Provincie Overijssel 2014*). In een straal van drie kilometer rondom het onderzoeksgebied ligt geen beschermd natuurgebied.

Effectbeoordeling

De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal. Dat wil zeggen dat er geen negatief effect op natuurgebied buiten het onderzoeksgebied op treedt. Gelet op de invloedssfeer en de ligging op enige afstand van Natura 2000-gebied, wordt gesteld dat de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied niet negatief beïnvloed wordt. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

4.3 Ecologische Hoofdstructuur en zone ondernemen met natuur en water buiten de EHS

Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van de Ecologische Hoofdstructuur in hun provincies. De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in de EHS dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet van belang.

Ligging van het onderzoeksgebied t.o.v. de EHS

Zoals zichtbaar op onderstaande kaart, ligt het onderzoeksgebied buiten de ecologische hoofdstructuur en de zone ondernemen met natuur en water buiten de EHS (*bron: Provincie Overijssel 2014*). Het onderzoeksgebied grenst aan de zuid- en oostzijde wel aan de zone 'ondernemen met natuur en water buiten de EHS'. Op de onderstaande afbeelding wordt de ligging van de zone 'ondernemen met natuur en water buiten de EHS' (groene arcering) in de omgeving van het onderzoeksgebied (cirkel) weergegeven.

Ligging van de zone 'ondernemen met natuur en water buiten de EHS' in de omgeving van onderzoeksgebied (cirkel) weergegeven. Bron: Provincie Overijssel 2014.

Effectbeoordeling

Het onderzoeksgebied ligt niet in de EHS, maar grenst er aan de zuid- en oostzijde aan de zone 'ondernemen met natuur en water buiten de EHS'. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS.

4.4 Slotconclusie

Het onderzoeksgebied ligt in- of direct naast een beschermd natuurgebied. Op ca. 450 ten westen ervan liggen gronden welke tot de EHS behoren. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal en heeft geen negatief effect op natuurgebied en de EHS. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing of natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

5. Soortenbescherming; het onderzoek

5.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 5 september 2014 onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Er zijn verder geen andere aanvullende onderzoeken uitgevoerd m.b.t. vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. De inventarisatie is te voet in het terrein uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden (half bewolkt, temperatuur 21 °C en een zwak zuidwestenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek op 5 september (13:00 – 14:00 uur)
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Digitale atlas van amfibieën en reptielen (RAVON 2014)
- Nieuwe atlas van de Nederlandse flora
- Atlas van de zoogdieren van Overijssel (Douma, 2011)

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is geschikt voor floristisch onderzoek. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het gebied is visueel onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust en -verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied bevinden. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt om alle in Nederland voorkomende broedvogels vast te stellen omdat slechts weinig soorten nog territorium-indicerend gedrag vertonen en/of bezette nesten hebben. Op basis van een beoordeling van de biotoop kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentieel aanwezige soorten.

Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdieren. Er is gekeken naar graaf-, vraat-, krabsporen, uitwerpselen, prooi-resten, pootafdrukken, haren en holen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren en beperkt geschikt voor onderzoek naar vleermuizen.

Bereikbaar potentieel geschikte verblijfplaatsen van zoogdieren (incl. vleermuizen) in gebouwen en/of natuurlijke holen zijn visueel geïnspecteerd. Hierbij is gebruik gemaakt van een endoscoop met minicamera om holle ruimtes te inspecteren. Op basis van de bouwstijl, gebruikte materialen, staat van onderhoud en de landschappelijke kenmerken van het onderzoeksgebied, kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentiële functie van het onderzoeksgebied voor vleermuizen en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Amfibieën & reptielen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van amfibieën en reptielen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar amfibieën en reptielen, al bepaalt het weer tijdens het onderzoek sterk de trefkans op het waarnemen van reptielen.

Het weer tijdens het onderzoek was geschikt voor onderzoek naar reptielen. Op basis van landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van dagvlinders. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar dagvlinders in het algemeen omdat de onderzoeksperiode buiten de vliegtijd van sommige dagvlinders valt. Het onderzoek is uitgevoerd in een periode waarin alle potentieel in het gebied voorkomende dagvlindersoorten vliegen. Ook speelt het weer tijdens het onderzoek een grote rol in de trefkans op het waarnemen van vlinders. Het weer tijdens het onderzoek was geschikt voor onderzoek naar dagvlinders. Op basis van landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Libellen

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van libellen omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor libellen ontbreekt.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van kevers en mieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar kevers en mieren. Het weer tijdens het onderzoek was geschikt voor onderzoek naar kevers en mieren. Op basis van landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vissen en kreeftachtige

Het onderzoeksgebied niet onderzocht op het voorkomen van vissen en kreeftachtige. In het onderzoeksgebied ontbreekt potentieel leefgebied voor deze soorten.

5.2 Verwachting

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, bouwstijl en gebruikte bouwmaterialen, aard, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied, dan lijkt het onwaarschijnlijk dat er beschermde soorten worden aangetroffen uit de volgende groepen:

- Vaatplanten
- Libellen;
- Kevers;
- Dagvlinders;
- Vissen en kreeftachtigen;
- Reptielen;

Mogelijk komen de volgende soortgroepen in het gebied voor:

- Vleermuizen (verblijfplaats, foerageergebied, vliegroute);
- Vogels;
- Grondgebonden zoogdieren (algemene- en weinig kritische soorten);
- Amfibieën (algemene- en weinig kritische soorten);

5.3 Resultaten

Planten

Er zijn in het onderzoeksgebied geen beschermde soorten aangetroffen. Het onderzoeksgebied bestaat bijna volledig uit erfverharding, bebouwing en intensief beheer agrarische cultuurgrond. De inrichting en het gevoerde beheer maken het gebied tot een nagenoeg ongeschikte groeiplaats voor beschermde soorten

Broedvogels

Het is aannemelijk te veronderstellen dat er ieder voortplantingsseizoen vogels nestelen in de beplanting en toegankelijke gebouwen in het onderzoeksgebied. Daarbij gaat het om soorten als Houtduif, Merel, Vink, Tjiftjaf, Spreeuw, Holenduif en Witte Kwikstaart.

Op het erf is een territorium van de steenuil gevestigd. De gebouwen die gedekt zijn met golfplaat en geïsoleerd zijn met hardschuimen panelen vormen een potentiële broedplaats voor Steenuil. Aan de voorzijde van de boerderij staat een oude appelboom met een ingerotte stam. Mogelijk bevindt zich in deze boom een natuurlijke nestplaats van de Steenuil. Deze holte is niet visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van een nestplaats.

Steenuil en 'gebruikssporen' van de Steenuil (schijt en braakballen)

Zoogdieren; vleermuizen

Tijdens het bezoek zijn geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden dat vleermuizen een verblijfplaats in het onderzoeksgebied hebben. De toegepaste onderzoeksmethode is hiervoor echter ongeschikt. De bebouwing wordt als een weinig geschikte verblijfplaats voor groepen vleermuizen beschouwd vanwege de bouwstijl, gebruikte materialen en de staat van onderhoud, maar de aanwezigheid van een solitaire gewone dwergvleermuis kan niet worden uitgesloten. Ervaring leert dat dergelijke erven bijna altijd bezet zijn door één of enkele gewone dwergvleermuizen (*pers. ervaring auteur*). Deze vleermuizen kunnen een zomerverblijfplaats bezetten achter/onder dakpannen, in schoorstenen, onder loodslabben, achter vensterluiken, windveren, houten (gevel)betimmeringen en in gaten en spleten in oude gebintconstructies in schuren en boerderijen. Er zijn geen potentiële verblijfplaatsen in de houtige beplanting waargenomen.

Het plangebied wordt zeer waarschijnlijk door sommige vleermuissoorten benut als foerageergebied. Vooral de kronen van de loofbomen en de gebouwen vormen een geschikt foerageergebied. Gelet op de kleine oppervlakte heeft het onderzoeksgebied geen bijzondere betekenis als foerageergebied voor vleermuizen. Het onderzoeksgebied vormt geen schakel in een lijnvormig landschapselement en vormt daarom geen onderdeel van een vliegroute van vleermuizen.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn in het onderzoeksgebied geen beschermde soorten waargenomen, maar het is aannemelijk dat het onderzoeksgebied tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische zoogdiersoorten als konijn, bunzing, haas, egel en mogelijk steenmarter behoren. Er zijn geen vaste

verblijfplaatsen van deze soorten in het gebied waargenomen, maar de holle ruimte tussen de golfplaten en de hardschuimen isolatiepanelen in de schuren vormt een geschikte verblijfplaats voor steenmarters, evenals rommelhoekjes en (oude) hooi(balen) op zolders. De holle ruimte onder de golfplaten is vanaf de buitenzijde niet goed te beoordelen op de aanwezigheid van een vaste verblijfplaats van Steenmarters. Op het erf is een keutel van een steenmarter gevonden zodat rekening moet worden gehouden met de aanwezigheid van deze soort op het erf.

Keutel van steenmarter, gevonden op het erf.

Amfibieën& reptielen

In het onderzoeksgebied zijn geen amfibieën en reptielen waargenomen, maar het is aannemelijk dat het onderzoeksgebied tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische amfibieën soorten als gewone pad, kleine watersalamander en bruine kikker behoort. Het onderzoeksgebied vormt een ongeschikte habitat voor reptielen.

Amfibieën komen vermoedelijk incidenteel en in lage aantallen in het gebied voor. Zij benutten mogelijke de siertuin als foerageer- en overwinteringsgebied. Daarbij gaat het vermoedelijk hooguit om enkele individuen. Voortplantingslocaties ontbreken in het onderzoeksgebied.

Dagvlinders

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebieden geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Libellen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Kevers en mieren

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Vissen en kreeftachtigen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

5.4 Toetsingskader

Voor het verstoren van soorten van tabel 1 is geldt een algemene vrijstelling indien er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt ook een vrijstelling, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaar rond beschermde nesten en leefgebieden, evenals met bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten is een ontheffing noodzakelijk. Dit is ook noodzakelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten, wanneer er niet gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Flora

De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde plantensoorten en heeft daarom geen wettelijke consequentie. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentie van het onderzoeksgebied en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

(Broed)vogels

De gebouwen en beplanting in het onderzoeksgebied worden door vogels gebruikt als nestplaats. Daarbij gaat het vooral om soorten waarvan uitsluitend de bezette nesten beschermd zijn en niet de oude nesten en/of de nestplaats. Voor deze soorten geldt dat de gebouwen en de beplanting buiten de voortplantingstijd gesloopt/gerooid dient te worden. De meest geschikte periode om de gebouwen te slopen en de beplanting te rooien is augustus-februari.

Het onderzoeksgebied maakt onderdeel uit van het functionele leefgebied van Steenuilen. Het gehele functionele leefgebied van de Steenuil is jaarrond beschermd. Tot het functionele leefgebied van Steenuilen behoren dagrustplaatsen, nestplaats en foerageergebied. Door de voorgenomen activiteit worden de uilen verstoord en wordt de dagrust- en nestplaats vernield. Deze activiteit is ontheffingsplichtig ex. art. 75C van de Ff-wet.

Geadviseerd wordt om twee (steenmarterproof) steenuilenkasten op het erf te plaatsen. Op het erf zijn daarvoor geschikte bomen aanwezig. Door de voorgenomen activiteit blijft voldoende geschikt foerageergebied behouden waardoor de voorgenomen activiteit alleen van invloed is op de beschikbaarheid van de dagrust- en nestplaats. Indien de juiste kasten op de juiste wijze geplaatst zullen worden, blijft het territorium behouden.

Gelet op de aard van de voorgenomen activiteit is het niet mogelijk een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren/vernien van bezette vogelnesten en/of het verwonden/doden van vogels omdat de voorgenomen activiteit (ruimtelijke ontwikkeling) niet als een in de wet genoemd 'wettelijk belang' wordt beschouwd.

Afbeelding van een marterproof Steenuilenkast (zie: www.steenuil.nl/nestkasten)

Zoogdieren; vleermuizen

Functionaliteit als verblijfplaats

Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat vleermuizen een verblijfplaats in het onderzoeksgebied bezetten, maar gelet op de bouwstijl en gebruikte materialen, vormen de gebouwen zeer waarschijnlijk een zomerverblijfplaats van één of enkele gewone dwergvleermuizen. De gebouwen worden als een ongeschikte verblijfplaats voor groepen vleermuizen (zoals kraam- en winterverblijfplaats) en andere soorten dan de gewone dwergvleermuis beschouwd. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn volgens de Ff-wet jaarrond beschermd. Het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen is ontheffingsplichtig.

Geadviseerd wordt om enkele (4) geschikte vleermuis kasten op een geschikte locatie te plaatsen en het de nieuwe bebouwing geschikt maken voor dwergvleermuizen (in plaats van aanvullend onderzoek uit te voeren en aansluitend een ontheffing aan te vragen). De aanwezigheid van een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vormt geen reële belemmering voor de uitvoerbaarheid van de voorgenomen activiteit.

Functionaliteit als leefgebied; foerageergebied

Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functie van het plangebied als foerageergebied. Het is niet uitgesloten dat het gebied incidenteel en kortstondig wordt gebruikt door sommige vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De betekenis van het gebied als foerageergebied is beperkt vanwege de geringe oppervlakte, de inrichting en het gevoerde beheer. Door de voorgenomen activiteit wordt de kwaliteit van het functionele leefgebied van soorten niet aantoonbaar aangetast. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Functionaliteit als leefgebied; vliegroutes

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige landschapselementen als vliegroute van- en naar de verblijfplaats. Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functie van het onderzoeksgebied als vliegroute. Het gebied vormt geen verbindend onderdeel van een lijnvormig landschapselement en behoort daarom niet tot een verbindende schakel in een vliegroute. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie m.b.t. dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen

onthefing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Zoogdieren; grondgebonden soorten

Er zijn in het onderzoeksgebied geen vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren aangetroffen maar mogelijk behoort het gebied tot het functionele leefgebied van sommige soorten die vermeld staan in tabel 1 en mogelijk in tabel 2 (steenmarter). Deze soorten benutten het gebied als foerageergebied. Voor soorten die vermeld staan in tabel 1 geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, verwonden en doden. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten die vermeld staan in tabel 2, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Mogelijk heeft de steenmarter de holle ruimte tussen golfplaat en isolatieplaat in gebruik als vaste rust- en/of voortplantingslocatie. In het kader van de algemene zorgplicht mag deze verblijfplaats niet verstoord/vernield worden in de periode dat er (kleine) jongen aanwezig zijn. De schuren mogen daarom niet gesloopt worden in de periode april-augustus. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Amfibieën en reptielen

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van reptielen, maar mogelijk wel van sommige amfibieënsoorten. Deze soorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, verwonden en doden. Vanwege het schaarse en incidentele voorkomen van deze soorten zijn geen nadere maatregelen noodzakelijk in het kader van de algemene zorgplicht. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van beschermde dagvlindersoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Libellen

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van beschermde libellensoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van beschermde kever- en mierensoorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Vissen en kreeftachtigen

Geschikte habitat voor vissen en kreeftachtigen ontbreekt in het onderzoeksgebied. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Flora	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Zoogdieren; grondgebonden	Geen soorten van tabel 3, mogelijk wel van tabel 2 (steenmarter)	Algemene zorgplicht	Gebouwen slopen buiten voortplantingsperiode van steenmarters
Broedvogels tijdens broedseizoen (1)	div. soorten	<i>Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren</i> <i>Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren</i> <i>Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren</i>	Gebouwen slopen en beplanting rooien buiten de voortplantingsperiode
Broedvogels, beschermde vaste nestplaatsen	Steenuil	<i>Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen</i>	Enkele maanden voor de sloop van de gebouwen twee steenmarter-proof nestkasten plaatsen
Vleermuizen; functionaliteit van het leefgebied (foerageergebied + vliegroutes)	onbekend	Niet van toepassing	geen
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen	Mogelijk zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis	<i>Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren</i> <i>Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren</i> <i>Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen</i>	Minimaal 4 geschikte kasten plaatsen en duurzame verblijfplaatsen in nieuwbouw creëren.
Reptielen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Amfibieën	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Vissen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Dagvlinders	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Libellen	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	geen
Overige ongewervelden	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen

(1) Het broedseizoen verschilt per soort. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september-februari is de kans op verstering van vogelnesten minimaal.

* Toelichting verbodsbepalingen tabel:

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

5.6 Historische gegevens

Van de onderzoeksgebieden zijn geen historische gegevens bekend.

5.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

6. Conclusies en advies

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Het onderzoeksgebied bestaat uit een oud agrarisch erf. Dergelijke erven met een oude boerderij en oude schuren en stallen kunnen onderdak bieden aan beschermde soorten. De gebouwen en de beplanting vormen een broedplaats van verschillende vogelsoorten. Uitgezonderd de Steenuil, zijn dit soorten waarvan uitsluitend de bezette nesten beschermd zijn (en de vogels zelf uiteraard), niet de oude nesten of de nestplaats.

Het erf maakt onderdeel uit van het functionele leefgebied van de Steenuil. De bebouwing wordt door deze soort benut als rust- en nestplaats. Door de voorgenomen activiteit worden de rust- en nestplaats verstoord en vernield, maar blijft het foerageergebied behouden. Het verstoren/vernielen van vaste verblijfplaatsen de Steenuil is ontheffingsplichtig in het kader van de Ff-wet. Geadviseerd wordt om minimaal twee maanden voor de sloop van de gebouwen twee steenuilenkasten te plaatsen op het erf. De zomereiken op het erf vormen daarvoor een geschikte locatie. Een steenuilendeskundige kan daarbij adviseren.

Er zijn geen vleermuizen op het erf waargenomen, maar het is niet uitgesloten dat in de bebouwing een zomerverblijfplaats van één of enkele gewone dwergvleermuizen aanwezig is. De gebouwen worden niet geschikt bevonden als verblijfplaats voor andere soorten of als kraamkolonie/winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuizen. Het verstoren/vernielen van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen is ontheffingsplichtig in het kader van de Ff-wet. Geadviseerd wordt om enkele maanden voor het slopen van de gebouwen, minimaal vier geschikte vleermuiskasten op het erf te plaatsen en nieuwe duurzame verblijfplaatsen in de nieuw te bouwen woning te creëren. Vanwege de mogelijke aanwezigheid van een voortplantingslocatie van de steenmarter in de bebouwing, dienen de gebouwen buiten de voortplantingsperiode gesloopt te worden. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

Het onderzoeksgebied ligt niet in- of direct naast een beschermd natuurgebied of de EHS. Aan de zuid- en oostzijde grenst het erf aan de zone 'ondernemen met natuur en water'. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal en heeft daarom geen negatief effect op deze gebieden. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing of natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Bijlagen:

Bijlage 1. De natuurkalender

Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet

Bijlage 3. fotobijlage

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaieren vochtig/nat grasland												
maaieren droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

- Optimale periode voor werkzaamheden.
- Acceptabele periode voor werkzaamheden.
De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.
- Geen werkzaamheden in deze periode.
Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Flora en faunawet

Algemeen

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art. 75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbodsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB is te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen.

Artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Bijlage 3. Fotobijlage
Impressie van het onderzoeksgebied

